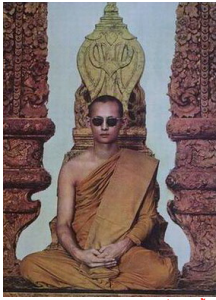

ธรรมชาติตราของ...เจ้าชีวิต - เจ้าแผ่นดิน?

นำเสนอเมื่อ : 30 ส.ค. 2552

(พระภิกษุพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลปัจจุบัน ทรงประทับหน้าใบเสมาพระอุโบสถ วัดบวรนิเวศวิหาร เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๓๖)

• ธรรมะ ศา ส ต ร า

ลักษณะและรูปแบบการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็น เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน ของคนไทยที่ผ่านมามีได้ใช้อำนาจยุทโธปกรณ์หรือพระแสงราชศาสตรา มาเป็นเครื่องมือแสดงอำนาจบาตรใหญ่กับราษฎรหรือประชาชนไม่ปกครองตามอำเภอใจ

การใช้พระราชอำนาจทั้งปวงมี ธรรมะ ศา ส ต ร า เป็นอาวุธ คือ การใช้ธรรมะเป็นเครื่องมือเป็นอาวุธ เป็นเครื่องมือกำกับการใช้อำนาจในการปกครอง ปกป้องรักษาคุ้มครองไพร่ฟ้าประชาชน

ตั้ง "บิดาปกครองบุตร"
ตั้ง สมมติเทพและธรรมราชา
ตั้ง อเนกชนนิกสโมสรรวมมติ

วิชาธรรมศาสตร์ เป็นวิชาทางการปกครองบ้านเมืองที่มีมาช้านานตั้งแต่ก่อนพุทธกาล เป็นไปตามลัทธิพราหมณ์ที่สอนไว้ว่า ผู้จะทำหน้าที่เป็นพระมหากษัตริย์จะต้องเรียนรู้วิชาการต่างๆ

ตั้งมีตำนานเล่าขานว่า

ฤาษีมโนสารเหาะไปนำคัมภีร์ธรรมศาสตร์มาจากกำแพงจักรวาล (ไม่ปรากฏรายละเอียดของคัมภีร์)

และในศาสนาพราหมณ์กำหนดหน้าที่ของบุคคลในวรรณะกษัตริย์ไว้ ให้ทำหน้าที่ป้องกันประชาชนและทำหน้าที่บริจาคตาน บูชายัญ ศึกษา เป็นต้น

นอกจากคัมภีร์ธรรมศาสตร์จะบอกเล่าว่าขาน... ถึงหลักปฏิบัติการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ไว้ต่างๆ เป็นเครื่องยึดถือของพระมหากษัตริย์ของไทย ในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี พระมหากษัตริย์ของไทยยังได้มีการออกกฎหมายที่ยืมนาน ปกป้องมิให้พระองค์ทรงใช้อำนาจในทางที่ผิดไว้เป็น พระราชศาสตร์ ดังความว่า

"...พระเจ้าอยู่หัวดำรงศรัทธาตั้งคุณความประการใดๆ ต่อกฎหมายประเพณีเป็นยุติธรรมแล้ว ให้กระทำตาม ถ้ามีชอบ จงอาจเห็นโทษที่ตนครุหนึ่ง สองครั้ง สามครั้ง ถ้ามิพึงใจหรือไว้อายแห่งสิ่งไป ให้ทูลไปนทร์ให้ทราบ ถ้ามิพึงใจให้กระทำตาม ถ้ายุติมิได้กระทำตามพระอัยการตั้งนี้ ทานว่าขุนและเมตตพระราชอาญา"

หรือ

"อึ่ง ทรุงพระไกรธแก่ผู้ใดและตรีเรียกพระแสง ออย่าเฝ้าพนักงานอื่น ถ้ายืนโทษถึงตาย"

หลักฐานข้อมูลที่นำมาเสนอไว้นี้เป็นเครื่องยืนยันว่า

"เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน" ของไทย ได้ใช้พระราชอำนาจด้วยความระมัดระวัง ด้วยความเที่ยงธรรม มิได้ลุแก่อำนาจของพระองค์ ชั่ง ริง แก ขม เหมง ราษฎรแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ตามคำสอนของพระพุทธศาสนาได้กล่าวถึงกษัตริย์ว่า

เกิดจากการที่มหาชนได้สมมติบุคคลผู้หนึ่ง ขึ้นเป็นผู้นำกล่าวผู้ที่ควรกล่าวได้โดยชอบ ดิเตยณ ผู้ควรดิเตยณได้โดยชอบ และขับไล่ผู้ที่ควรขับไล่ได้โดยชอบ ให้บุคคลนั้นเป็นหัวหน้าเป็นใหญ่ จึงเรียกว่า "กษัตริย์"

เมื่อกษัตริย์ได้ทำให้ชนเหล่านั้นมีความสุขใจได้โดยธรรม จึงเรียกว่า "ราชา"

คติทางพุทธศาสนา พระมหากษัตริย์หรือพระเจ้าแผ่นดิน จึงเป็นผู้รับมอบอำนาจมาจากประชาชน ปกครองเพื่อประชาชนพอใจ

นอกจากนี้ พระพุทธศาสนายังมีอิทธิพลต่อการใช้พระราชอำนาจของ เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน ของไทยเป็นอย่างมาก คำสอนขององค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ปรากฏใน พระบาลีสถิตินตปิฎกขุททกนิกาย ว่า

พระเจ้าแผ่นดินทรงรู้ว่าตนกำลังกริ้วจัดจะไม่พึงลงอาชญาแก่ใคร

พระเจ้าแผ่นดินพึงรู้ว่าจิตใจของตนมองใส จึงใคร่ครวญความผิดที่ผู้อื่นทำไว้ พิจารณาให้เห็นแจ่มแจ้งด้วยการมองว่ามีส่วนที่เป็นประโยชน์เป็นโทษ แล้วจึงลงโทษบุคคลนั้นๆ ตามสมควร

กษัตริย์เหล่าใดถูกอดคิดครอบงำ ไม่ทรงพิจารณาเสียก่อนแล้วทำไป ทรงลงอาชญาโดยผลุนผลัน กษัตริย์เหล่านั้นปกครองด้วยโทษหนักแต่เพียง เมื่อถึงชีวิตไปพ้นจากโลกนี้แล้วยอมไปสู่ทุคติ

พระราชที่ทรงยึดถือในศตพริราชธรรม เป็นผู้นำเพ็ญด้วย ภาย วาจา ใจ และดำรงมั่นอยู่ในขันติ ไสร้จะ และสมาธิ

พระราชที่ครองราชย์ด้วยกุศโลภกรรมบถ ๑๐ ย่อมจะทำให้มหาชน ผู้กำเรืบรมนุญาและจิตใจให้ดับหายไป ได้ เหมื่อนมหาเมฆย้อยแผ่นดินให้ชุ่มชื้นความหนา

[พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕
: พระปิยะมหาราชแห่งราชจักรีวงศ์]

นอกจากนี้ พระมหากษัตริย์ในสมัยโบราณ
ยังต้องปฏิบัติตนให้อยู่ในราชธรรม ๓๘ ประการ
เช่น ต้องดูแลรักษาประชาชนดุจครูรักษาศิษย์
หรือมารดารักษาลูกของตน ฯลฯ

ด้วยเหตุนี้ พระมหากษัตริย์ของไทยตั้งแต่อดีตมา
แม้จะเป็นสมบูรณาญาสิทธิราชย์
แต่ก็มีโตไซพระแสงราชศาสตราปกครองเช่นฆ่าข่มเหงรังแกประชาชน
กลับไซธรรมะคือ ทศพิธราชธรรม ราชสังคหวัตถุ และ จักรวรรดิวัตร
เป็นอาวุธ ไซปัญญาปกครองบ้านเมือง

• ทศพิธราชธรรม

คือ ทาน (การให้), ศีล (การตั้งสังวรกาย-ใจให้สุจริต),
บริจาค (การบริจาค), อาชชวะ (ความซื่อตรง),
มัททวะ (ความอ่อนโยน), ตปะ (ทำหน้าที่ครบถ้วนไม่หลีกเลี่ยงกิจจรรยา),
อักษิโณ (ความไม่โกรธ), อวิหิงสา (ความไม่เบียดเบียนมนุษย์และสัตว์),
ขันติ (ความอดทนต่อสิ่งที่ควรอดทน),
และอวิโรหนะ (การคิดการกระทำที่ถูกตอ้งดีงาม ปราศจากอารมณ์ยินดีในร้าย)

• ราชสังคหวัตถุ ๔

คือ สัสสมะฐัง (ความรู้ในการบำรุงพืชผลในประเทศให้สมบูรณ์),
ปรีสมะฐัง (รู้จักสงเคราะห์ หรือชวยเลี้ยงดูคนที่ควร),
สัมมาปาสาสัง (รู้จักผูกใจคนใหญ่รักภักดีด้วยการปกครองที่ทำให้เกิดความสุข ความเจริญ),
และวาจาเปยยัง (คำพูดอันอ่อนหวานไพเราะ)

• จักรวรรดิวัตร ๑๒

ได้แก่

๑. พระเจ้าแผ่นดินทรงรู้ว่าตนกำลังกริ้วจัดจะไม่ฟังลงอาญาแก่ใคร
๒. ปกป้องคุ้มครองกษัตริย์เมืองต่างๆ ที่เป็นเมืองประเทศราช
๓. ปกป้องคุ้มครองพระราชวงศ์และบริวาร
๔. ปกป้องคุ้มครองพราหมณ์และคหบดี
๕. ปกป้องคุ้มครองชาวชนบท
๖. ปกป้องคุ้มครองสมณพราหมณ์
๗. ปกป้องคุ้มครองสัตว์ทั้งหลาย
๘. ห้ามปรามราษฎรมิให้กระทำการที่ไม่ถูกต้องชอบธรรม
๙. พระราชทานทรัพย์แก่ผู้ไรทรัพย์
๑๐. สอบถามธรรมจากสมณพราหมณ์
- เพื่อขจัดสิ่งที่เป็นโทษเป็นบาปให้กระทำการที่เป็นคุณเป็นบุญ
๑๑. ละความยินดีใใคร่ติดในอธรรม
๑๒. ละความละโมภโลก

[พระพุทธอินทร์ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุวรมหาวิหาร จ.พิษณุโลก]

• พระพุทธศาสนา

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่คนไทยนับถือมาตั้งแต่ พ.ศ. ๖๐๐ สมัยขุนหลวงเม่า กษัตริย์ไทยพระองค์หนึ่งที่ตั้งถิ่นฐานตอนใต้ของจีน ได้ประกาศตนเป็นพุทธมามกะนับถือพระพุทธศาสนา

ศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงก็ยืนยันว่า พ่อขุนรามคำแหงกระทำโดยทาน แลกมหาเอกรสังฆราชปราชญ์เรียนปฏิกฎไตร ซึ่งเป็นการเอาใจลงปลงใจเชื่อในพระพุทธศาสนาอย่างแท้จริง

คุณในเมืองสุโขทัยมักทาน มักทรงศีล มักโดยทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัย ทั้งชาวแม่ ชาวเจ้า ทวยบ่าว ทวยนาง ลูกเจดีย์ลูกขุนทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ผู้หญิง มีศรัทธาในพระพุทธศาสนาทรงศีลในพรรษาทุกคน

ในไตรภูมิพระร่วงหรือไตรภูมิภพของพระเจ้าลิไท ยืนยันว่าคนไทยในสมัยนั้นยึดมั่นในพระพุทธศาสนาถึงขั้น

“เอาใจลง ปลงใจเชื่อแก่ พระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์”

รู้จักผิดและชอบ รู้จักบาปและบุญ รู้จักประโยชน์ในชั่วนี้ชั่วหน้า รู้จักกลัวแก่บาปและอายแก่บาป

ซึ่งแตกต่างจากคนไทยในปัจจุบันที่ไม่ค่อยรู้จักบุญ รู้จักบาป ไม่ปลงใจเชื่อในพระรัตนตรัยอย่างจริงจัง

โดยที่พระมหากษัตริย์ผู้เป็นเจ้าของชีวิต-เจ้าแผ่นดินของคนไทย มั่นคงในพระพุทธศาสนา คอยส่งเสริมบำรุงพระพุทธศาสนามาเป็นเวลานานนับพันปี

เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดินของคนไทย ยังได้พยายามให้คนไทยยำเกรงต่อการทำผิดศีล ดังปรากฏตามคำสอนของ พระเจ้าลิไท ในหนังสือไตรภูมิพระร่วง ว่า

ผู้ใดฆ่าสัตว์ ไปเกิดในโลหะภูมิกันรก ยมบาลลงโทษเอาเชือกเหล็กรัดคอขาดแล้วเอาหัวไปทอดในหม้อเหล็กที่ลุกเป็นไฟ

ผู้ใดเป็นข้าราชการ พระเจ้าแผ่นดินใช้ให้ไปเอาส่วยสาอากรจากราษฎร แล้วทำการฉ้อราษฎ์บังหลวงเก็บภาษีอากรมากกว่ากำหนด ตายไปเกิดในโบรารกมีพหูรูก ถูกลงโทษใหญ่ ไปอยู่ในนรกที่เต็มไปด้วยอาวม และกินอาวมนั้นตางขาวทุกวัน

ด้วยอิทธิพลของพระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธศาสนาที่ได้ยกตัวอย่างมา พระพุทธศาสนาจึงเป็นศูนย์รวมของจิตใจคนไทย สร้างความสามัคคีในหมูชนชาวไทย แต่ก้ช่วยให้คนไทยสามารถอยู่ร่วมกับศาสนิกชนอื่นๆ ได้ด้วยความสันติสุข

ช่วยให้การใช้พระราชอำนาจของ เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน ของไทยเกือบทุกพระองค์ อยู่ในแนวทางของราชธรรม ทศพิธราชธรรม จักรวรรดิวัตร และราชสังคหวัตถุ

ความยึดมั่นผูกพันกันเช่นนี้ เราจึงได้เห็นการสร้างวัด สร้างสถูปเจดีย์ ถวายพระพุทธศาสนาภายหลังที่ข้าศึกสงครามชนะมา เพื่อเป็นการถวายเป็นการมาชาศึกศัตถ์

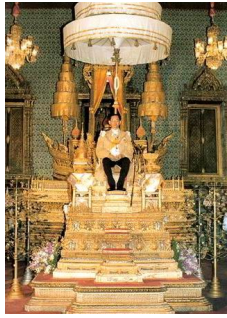
เจดีย์อันสูงใหญ่ของพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ เช่นที่กล่าวมานี้มีมาโดยต่อเนื่อง ดังตัวอย่างกรณีของพระเจ้าตากสินมหาราช ที่มีจารึกไว้ว่า

“อันตัวพ่อชื่อว่าพระยาตาก
ทนทุกขยากกฐวัดพระศาสนา
ถวายแผ่นดินให้เป็นพุทธบูชา
แต่ศาสนาสมณะพระพุทธโคดม” ฯลฯ

หรือพระราชปณิธานของพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลก ที่ว่า

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์ก ยอยกพระพุทธศาสนา
ป้องกันขอบเขตเสีมา รักษาประชาชนและมนตรี” ฯลฯ

ต่อมาพระมหากษัตริย์ในสมัยที่มุ่งกฎหมายรัฐธรรมนูญใช้บังคับ รัฐธรรมนูญทุกฉบับที่ประกาศใช้ก็กำหนดให้พระมหากษัตริย์
ต้องเป็นพุทธมามกะและอัครศาสนูปถัมภก

• วัฒนธรรมอำนาจ

คดียอิทธิพลของพระพุทธศาสนา และความสันทัดของสถาบันพระมหากษัตริย์ไทย มีมาอย่างยาวนานนับพันปี ทำให้เกิดวัฒนธรรมการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ไทยในสมัยสมบูรณาญาสิทธิราชย์ คือเป็นเจ้าผู้ใต้-เจ้าแผ่นดินของคนไทยที่ราชาอาณาจักรคนไทย โดยยกย่องเทิดทูนผืนดิน และมีปฏิสัมพันธ์ต่อพระเจ้าแผ่นดินหรือพระมหากษัตริย์ ดังนี้

• สมัยก่อนสุโขทัย

คนไทยมีทัศนคติต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ในฐานะผู้นำที่จะทำให้เกิดพิธีกรรมในการแก้ไขปัญหาความอดอยากแค้นที่เกิดจากภัยธรรมชาติและการรุกรานจากชนกลุ่มอื่นๆ ในขณะที่เดียวกันก็ถือเอาพระมหากษัตริย์เป็นผู้นำหรือหัวหน้าในการรบพุ่งป้องกันชาติศัตรู

• สมัยกรุงสุโขทัยเป็นราชธานี

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้ครองแคว้น พระอำนาจเหนืออาณาประชาราษฎร์จึงปวง และมีวัฒนธรรมการใช้ราชูปถัมภ์ "พ่อปกครองลูก" ที่ใกล้ชิดกับราษฎร ทรงอบรมสั่งสอนราษฎรให้อยู่ในศีลธรรมตามคำสอนของพระพุทธศาสนา ให้อธิษฐานภาวนาอุทิศสิ่งของบูชา และทรงพิจารณาความยุติธรรมเสมอกันไม่ว่าไพร่หรือขุนนาง และที่สำคัญคนไทยในสมัยนั้นมีเสรีภาพในการค้าขาย ทำมาหากิน

• สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี ๔๑๗ ปี

ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมการใช้พระราชอำนาจของพระมหากษัตริย์หรือพระเจ้าแผ่นดินไปมาก จากวัฒนธรรมพ่อปกครองลูก เข้ามารวมวัฒนธรรมของเทพสมมติกับวัฒนธรรมราชา

เทพสมมติ เป็นอิทธิพลความเชื่อของศาสนาพราหมณ์ ที่เชื่อว่าพระมหากษัตริย์เป็นเทวราช หรือสมมติเทพที่จุติลงมาปกครองมนุษย์ แก้ไขปัญหาความทุกข์ยากลำเค็ญของมนุษย์

เทียบฐานะพระมหากษัตริย์เท่ากับพระอินทร์ สถาปนาพระมหากษัตริย์ขึ้นเป็นวัฒนธรรมเทพสมมติหรือเทวราชา แม้แต่พระนามของพระมหากษัตริย์หลายพระองค์ ก็สะท้อนมาจากวัฒนธรรมเทพสมมติ เช่น พระนารายณ์มหาราชา พระรามธิบดี

วัฒนธรรมการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ จึงค่อนข้างจะสมบูรณาญาสิทธิราชย์ แต่ก็มี **พระธรรมศาสตร์** **พระราชศาสตร์** คอยเป็นเครื่องกำกับป้องกันการข่มเหงประชาชน

[วัดพระศรีรัตนศาสดาราม (วัดพระแก้ว) ภายในพระบรมมหาราชวัง บริเวณปราสาทพระเทพบิดร พระมณฑปซึ่งเป็นประดิษฐานพระไตรปิฎก และพระศรีรัตนเจดีย์ ซึ่งบรรจุพระบรมสารีริกธาตุ พ.ศ.๒๓๕๓ : ภาพลายสมัยรัชกาลที่ ๔]

นอกจากนี้ธรรมราชาที่เป็นวัฒนธรรมที่เกิดขึ้นจากการที่พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธศาสนูปถัมภ์ ที่ทรงทำนุบำรุงพระพุทธศาสนา วัฒนาอารามต่างๆ ทรงสังคายนาพระไตรปิฎก

มีการยกย่องพระมหากษัตริย์ว่าเป็น พระโพธิสัตว์ มีการสร้างพระราชวังกับวัดอยู่ใกล้กัน เช่น พระบรมมหาราชวังกับวัดพระแก้ว แสดงว่าพระพุทธศาสนากับพระมหากษัตริย์เป็นสิ่งที่แยกกันไม่ออก

วัฒนธรรม "ธรรมราชา" นี้ชัดเจน เข้มป็นในบางส่วนของวัฒนธรรม "เทวราชา" ในสมัยพระบรมไตรโลกนาถ แต่ศูนย์กลางแห่งอำนาจยังคงอยู่ที่พระมหากษัตริย์ ราษฎรมีฐานะเป็นข้าแผ่นดิน

พระมหากษัตริย์ทรงเป็นผู้นำทั้งทางจิตวิญญาณและทางทหาร แต่ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์เอง และทรงใช้พระราชอำนาจอยู่ภายใต้กรอบของธรรมะ จึงไม่ทำให้ราษฎรเดือดร้อนอดอยากอดตาย

• สมัยรัตนโกสินทร์

ได้เกิดวัฒนธรรมใหม่เกิดขึ้นในสถาบันพระมหากษัตริย์ ที่ยอมรับกันว่าพระมหากษัตริย์ทรงเป็น "อเนกชนเนิกรสไมสรสมมติ" กล่าวคือ พระมหากษัตริย์ต้องเป็นบุคคลที่ประชาชนทั้งปวงยอมรับ

เริ่มต้นตั้งแต่รัชกาลที่ ๑ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เมื่อสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกได้ปราบปรามเจ้าอลองคั่นในกรุงธนบุรีแล้ว บรรดาข้าราชการและราษฎรทั้งปวงก็พร้อมกันกราบถวายบังคม อัญเชิญสมเด็จพระปฐมบรมมหาชนกขึ้นเสวยสวรรคตด้วยราชพิธีอย่างแผ่นดินสืบไป

วัฒนธรรมนี้ตกทอดเป็นมรดกมาถึงรัชกาลที่ ๒-๓-๔ และ ๕ ที่ข้าราชการและราษฎรได้ช่วยกันเลือกสรรบุคคล ขึ้นมาดำรงตำแหน่งพระมหากษัตริย์ทั้งสิ้น

มีรัชกาลที่ ๖ ที่ ๗ ที่แตกต่างไปบ้าง แต่ ๖ รัชกาลถัดมาก็ใช้วัฒนธรรมเดียวกัน (ในสมัยรัชกาลที่ ๔-๕ รัฐบาลไทยขณะนั้นได้ลงมติเห็นชอบให้อัญเชิญขึ้นครองราชย์)

[พระมหากษัตริย์แห่งบรมราชจักรีวงศ์]

เช่น

รัชกาลที่ ๑ ทรงใช้พระราชอำนาจในการสร้างพื้นฐานต่างๆ ให้กับคนไทยทุกด้าน

รัชกาลที่ ๒ ทรงส่งเสริมกวีและศิลปะ

รัชกาลที่ ๓ ทรงส่งเสริมพาณิชย์กรรมและสถาปัตยกรรม

รัชกาลที่ ๔ ทรงริเริ่มนำวิทยาการใหม่ๆ มาใช้

รัชกาลที่ ๕ ทรงปฏิรูปการปกครอง การบริหาร การสร้างสาธารณูปการ การศึกษา ฯลฯ

รัชกาลที่ ๖ ทรงเตรียมการมอบอำนาจอธิปไตยให้คนไทยต่อจากรัชกาลที่ ๕ และทรงสามารถในทางปราชญ์และกวี

รัชกาลที่ ๗ ทรงมอบอำนาจอธิปไตยให้ปวงชนชาวไทย

รัชกาลที่ ๘ ยังไม่ได้ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจด้วยพระองค์เอง ก็สิ้นพระชนม์ชีพเสียก่อน

และ รัชกาลที่ ๙ ปัจจุบันก็ทรงงานอย่างหนักดูแลปกครองคนไทย

• สรุป

พระมหากษัตริย์ของไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ได้ผ่านกาลเวลามานานนับ ๑,๐๐๐ ปี แม้จะทรงมีพระราชอำนาจแบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาด แต่ลักษณะการใช้อำนาจของพระมหากษัตริย์ยุคต่อๆมา ไม่ได้เป็นไปเพื่อกดขี่ชนชั้นหรือแบ่งประชาชนแ่แดนน้อย

• สมัยสุโขทัยเป็นราชธานี

ก็ทรงใช้อำนาจแบบพ่อปกครองลูก ให้ความสำคัญธรรมแก่ราษฎรอย่างเสมอหน้า ให้อิทธิเสรีภาพในการค้าขาย และส่งเสริมให้ราษฎรคนไทยมั่นคงในพระพุทธศาสนา

• สมัยอยุธยาเป็นราชธานี

แม้จะมีอิทธิพลของวัฒนธรรมในลัทธิพราหมณ์ที่หลงใหลมาจากเขมร คือ วัฒนธรรมเทวราชา หรือ เทพสมมติ ก็ไม่ปรากฏว่ามีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดทรงกดขี่ชนชั้นหรือประชาชน กับไม่ปรากฏว่ามีความเข้มแข็ง และขยายพระราชอาณาจักรออกไป และทรงใช้พระราชอำนาจอยู่ในกรอบของธรรมะ

ทั้งลัทธิ “ธรรมศาสตร์” และ “ราชศาสตร์”

อันได้แก่ กฎมณเฑียรบาล จากกติกาสภาของพระมหากษัตริย์ ป้องกัณฑ์การตักขิมแห่งราชอาณาจักร และลงโทษประชาชนในครอบครัว ริดกฏ

ต่อมาเมื่อพระพุทธศาสนาเข้ามาเข้มแข็งขึ้นในหมู่คนไทย ก็หันมาใช้อำนาจแบบพระธรรมราชาและจักรพรรดิราชา ภายใต้พุทธธรรม ราชสังคหวัตถุ และจักรวรรดิวิตร ๑๒

• สมัยกรุงธนบุรีและกรุงรัตนโกสินทร์

แม้พระมหากษัตริย์จะเป็นเจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน ก็มีใตทรงใช้อำนาจกดขี่หรือแบ่งประชาชนคนไทยแต่อย่างใด กลับนำคนไทย ต่อสู้ขากศึกศัตรูกบฏบ้านเมืองขึ้นมาจนได้รับการยกย่อง เชื้อถือและถึงกับกราบบังคมทูลให้ทั้ง ๒ พระองค์ขึ้น เป็นพระมหากษัตริย์ในวาระเวลาที่ต่างกัน

ได้เกิดวัฒนธรรมอำนาจใหม่ขึ้นมาเป็น **อนเนกชนนักรสโมสรรสมมติ** มาถึงปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเสด็จไปถวายน้ำพระมหาสังข์กับสมเด็จพระสังฆราช ในวันขึ้นปีใหม่หลวง ตามประเพณีของชาวสุพรรณ เป็นสมเด็จพระสังฆราช

ด้วยความยึดมั่นในพระพุทธศาสนาและปรัชญาการปกครองต่างๆ ที่มุ่งต่อความมั่นคงของชาติบ้านเมืองและความยุติธรรมของราษฎร มีใตมุ่งส่งเสริมทรัพย์สินศงูตการ ความร่ารวย หรือความเชยชวยเหมือนพระมหากษัตริย์ในประเทศอื่นๆ จึงทำให้คนไทยมีความยึดมั่นจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์ และแยกจากกันไม่ออก..... 🙏

🙏 🙏 🙏

(ที่มา “เจ้าชีวิต-เจ้าแผ่นดิน” : <http://www.wataraja.org>)

